

УДК 373.211.24

DOI 10.31494/2412-9208-2023-1-3-548-558

CRITERIA, INDICATORS AND LEVELS OF READINESS OF FUTURE TEACHERS FOR PHYSICAL EDUCATION OF PRE-SCHOOL CHILDREN

КРИТЕРІЇ, ПОКАЗНИКИ ТА РІВНІ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ

Alyona PROTASOVA,

PhD student

alena_poddubnaya93@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0002-9872-8205>

Hlukhiv State Pedagogical
University named after Oleksandr
Dovzhenko,

✉ 24, Kyivska st., Hlukhiv, Sumy
oblast, 41400, Ukraine

Альона ПРОТАСОВА,

аспірант

Глухівський державний
педагогічний університет
імені Олександра Довженка,

✉ вул. Київська, 24, м. Глухів,
Сумська область, 41400, Україна

Original manuscript received: November 01, 2023

Revised manuscript accepted: November 19, 2023

ABSTRACT

Physical education of children is very important. It affects general and mental health, mental development. Modern educators in the preschool education system must be adapted to the digital world. To prepare students, it is necessary to clearly define development criteria and their indicators. Then the process of training educators will be modern and meet the demands of modern society.

We carried out an analysis of scientific research and determined the following criteria for the readiness of future educators for the physical education of preschool children. It is motivational and valuable; cognitive-digital; activity-behavioral; reflective and evaluative criteria.

All criteria have their own levels of development. These are high, medium, and low levels of readiness of future teachers of preschool education institutions for physical education of preschoolers.

The motivational and value criterion is singled out by us because only a highly motivated teacher can effectively implement physical education of preschoolers in preschool. After all, the foundation of activity is based not only on knowledge and skills, abilities and inclination to creativity, but also self-improvement, self-criticism and development throughout life.

The cognitive-digital criterion is manifested in the presence of a sufficient amount of knowledge and skills, the readiness of future educators to use digital technologies in their professional activities.

The activity-behavioral criterion is manifested in practical actions and deeds.

The reflective-evaluative criterion is determined by the value-meaningful attitude to pedagogical reflection, the formation of reflective knowledge and the formation of reflective skills.

The criteria proposed in the study are sufficient, in our opinion, to establish the level of readiness of future teachers of preschool education institutions for the physical education of preschoolers and will help to fully monitor the dynamics of readiness to use digital technologies in teaching physical culture.

Keywords: *physical culture, motivational and value criterion, cognitive-digital, activity-behavioral, reflective-evaluative criterions.*

Вступ. Система дошкільної освіти сьогодні переживає не лише глобальне реформування змісту й підходів, а й виклики у форматі карантинних обмежень, обумовлених пандеміями та військового вторгнення. Вони вимагають від дошкільного загалу швидких та мобільних реакцій у вигляді опанування дистанційними формами роботи з дошкільниками, високого рівня цифрової компетентності, знання інноваційного програмного контенту, що, у свою чергу, визначає програмовий зміст навчання в системі закладів вищої освіти. Особливо гостро питання спеціалізованої підготовки стосується фізичного виховання, оскільки майбутні вихователі не завжди мають уявлення щодо його здійснення при змішаному, очно-дистанційному форматі роботи. Метою дослідження є узагальнення критеріїв, показників та рівнів готовності майбутніх вихователів до фізичного виховання дошкільників.

Методи та методики дослідження. Теоретично здійснено аналіз та узагальнення нормативних документів, наукових джерел із теми дослідження порівняння й узагальнення з метою уточнення поняттєво-категоріального апарату дослідження; здійснено бесіди та анкетування, тестування, самооцінювання для визначення рівнів сформованості готовності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до фізичного виховання дошкільників.

Результати та дискусії. Оксфордський словник «критерій» визначає як «стандарт або принцип, за яким щось оцінюється, або за допомогою якого приймається рішення». У Кембриджському словнику визначення схоже: стандарт, за яким ви судите, визначаєте щось та приймаєте рішення.

У більшості вітчизняних науковців термін означає певну міру чи оцінку явища чи предмета, які класифікуються. За Ю. Почепцовим, термін «критерій» – це певний орієнтир, на який треба спиратись під час виміру та оцінки; підстава, за якою треба вирішувати, який бік виміряти, яким чином його оцінити (Почепцов, 2019:33). За Н. Ничкало, критерій – це рівень, показник, якість (Ничкало, 2000:112). За твердженням С. Іванової, критерій повинен показувати динаміку змін досліджуваної якості та характеризуватися через показники, за проявом яких можна зробити висновок про рівень сформованості визначеного критерію (Іванова, 2008:108).

С. Сисоєва (Сисоєва, 2011:14) у поняття «критерій» вкладає набір якісних характеристик, які використовуються для висловлення судження щодо процесу, результату процесу або як інструмент оцінювання; ознака, на підставі якої дається оцінка будь-якого явища, дії; ознака, узятя за основу класифікації; ознака, завдяки якій відбувається оцінка, визначення або класифікація явища чи процесу; показник, що характеризує властивість (якість) об'єкта, оцінювання якого можливе за одним із способів вимірювання або за експертним методом. Як бачимо, згідно із науковцем критерії мають включати всі компоненти явища чи процесу, що досліджується; взаємозв'язки між складовими його структури та ступінь їх вираженості в тій чи іншій мірі, а також часову та просторову динаміку цих проявів.

У наукових студіях С. Гончаренка зазначають, що критерій виражає сутнісну ознаку, на основі якої здійснюють аналіз, оцінювання та порівняння реальних педагогічних явищ, при цьому рівень вияву певного

критерію виражається в конкретних показниках, які характеризуються кількома ознаками (Гончаренко, 2008: 57).

Щодо поняття «показник», воно є менш широким у науковому сенсі й розглядається як: те, виходячи з чого можна судити про розвиток і хід чого-небудь (Ничкало, 2000); свідчення, доказ, ознака чого-небудь. О. Спірін використовує поняття в словосполученні «показник якості» – це ознаки, які дозволяють визначити якісні й кількісні зміни ефективності процесу та рівня результативності навчальної діяльності студентів (учнів, слухачів тощо) (Спірін, 11:4). Таким чином критерії складаються з показників, які, у свою чергу, мають свої властивості та характеристики (якісні, кількісні), є динамічними в часі та просторі та виражають основні особливості об'єкта, явища чи іншої категорії, що досліджується.

Низка монографій, присвячена рівням готовності майбутніх вихователів до фізичного виховання дошкільників, містить авторські підходи до критеріїв, показників та рівнів сформованості цієї готовності, деякі з робіт варті особливої уваги. Так, С. Дяченко в готовності майбутніх вихователів до формування комп'ютерної грамотності старших дошкільників визначає три критерії: мотиваційний із показниками (активна позиція, прагнення до саморозвитку та самовдосконалення, зацікавленість і цільова спрямованість); когнітивний (рівень знань, здатність до аналізу й оцінки системи та засобів навчання); інформаційно-технічний (проектувальні, контрольні-технічні, організаційні, інструментально-прикладні вміння) (Дяченко, 2009).

Більш широкий спектр критеріїв пропонує М. Катаєва: ціннісно-мотиваційний (педагогічна спрямованість); когнітивний (наявність педагогічних знань); комунікативний; операційно-діяльнісний (сформованість загальнопедагогічних умінь) та рефлексивний (самооцінювання професійної діяльності) критерії (Катаєва, 2007:15).

Інше поєднання критеріїв у Л. Кідіної, а саме: *мотиваційний* (інтерес до обраного напрямку підготовки; визначеність у професійному майбутньому; рівень сформованості мотивів і потреб для здійснення професійної діяльності в системі дошкільної освіти); *когнітивний* (наявність професійно-педагогічних знань і умінь, що забезпечують формування професійної компетентності); *емоційно-оцінювальний* (здатність здійснювати самоаналіз і самооцінювання); *діяльнісний* (застосування отриманих професійних знань на практиці; вміння організувати освітній процес; здатність до саморозвитку) (Кідіна, 2012:9).

На основі акмеологічного підходу групує критерії Х. Шапаренко: *мотиваційно-цільовий* (мотиваційна спрямованість професійних інтересів і потреб, педагогічна спрямованість на досягнення вищих щаблів професійної компетентності); *змістово-процесуальний* (якість професійно-педагогічних знань і розвиненість умінь, які забезпечують формування професійної компетентності); *рефлексивно-оцінювальний* (наявність умінь здійснювати самоаналіз та самооцінювання, прагнення до самовдосконалення); *креативний* (здатність до саморозвитку власних

можливостей та творчого перетворення дійсності з метою різнобічного розвитку дітей (Шапаренко, 2008:12).

Кардинально інший підхід пропонує І. Мардарова, виділяючи в рівнях готовності майбутніх вихователів критерії обізнаності, схильності та спроможності (Мардарова, 2012:7). Серед показників обізнаності – знання про сутність, форми і методи організації можливості застосування комп'ютерних технологій в освітньому процесі ЗДО; показники схильності – прагнення вдосконалювати організацію педагогічного процесу сучасного ЗДО; показники спроможності – застосовувати сучасні технології, створювати дидактичний матеріал тощо.

Здійснивши ґрунтовний аналіз досліджень, нами визначено такі критерії готовності майбутніх вихователів до фізичного виховання дітей дошкільного віку: мотиваційно-ціннісний; когнітивно-цифровий; діяльнісно-поведінковий; рефлексивно-оцінний критерії. Щодо рівнів – високий, середній, низький рівні сформованості готовності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до фізичного виховання дошкільників.

Таблиця 1

Показники та рівні сформованості мотиваційно-ціннісного критерію готовності майбутніх вихователів до фізичного виховання дошкільників

№	Показники	Рівні		
		Високий	Середній	Низький
1	Мотивація майбутніх вихователів	Високий рівень професійної спрямованості та усвідомлені мотиви до викладання фізичного виховання; стійкий інтерес до усіх видів професійно-педагогічної діяльності вихователя ЗДО; постійний розвиток особистісних фізичних навичок; стійке переконання в необхідності здорового способу життя та його пропагування у майбутній роботі; відсутня потреба у порадах з боку викладачів чи майбутніх колег щодо посилення мотивації	Достатній рівень професійної спрямованості та практично завжди усвідомлені мотиви до викладання фізичного виховання; інтерес до більшості видів професійно-педагогічної діяльності вихователя ЗДО; фрагментарний розвиток особистісних фізичних навичок; присутнє переконання в необхідності здорового способу життя та часткове пропагування його в майбутній роботі; періодична потреба у контролі з боку викладачів чи майбутніх колег	Рівень професійної спрямованості нижче середнього та не усвідомлені мотиви до викладання фізичного виховання; нестійкий інтерес до професійно-педагогічної діяльності вихователя ЗДО; незначний розвиток особистих фізичних навичок та відсутність переконання в необхідності здорового способу життя; постійна потреба у контролі з боку викладачів чи майбутніх колег

2	Ціннісна потреба	Ціннісне ставлення до своєї професії; наявність стійкої потреби у самовдосконаленні та саморозвитку; усвідомлення актуальності постійного вдосконалення роботи в ЗДО з методики викладання фізичного виховання	Фрагментарно-ціннісне ставлення до своєї професії; періодично стійка потреба у самовдосконаленні та саморозвитку; періодичне усвідомлення актуальності постійного вдосконалення системи роботи в ЗДО з методики викладання фізичного виховання	Відсутність ціннісного ставлення до професії; відсутність потреби у самовдосконаленні та саморозвитку; відсутність усвідомлення актуальності постійного вдосконалення системи роботи в ЗДО з методики викладання фізичного виховання
---	------------------	--	--	--

Характеристика кожного з цих критеріїв. *Мотиваційно-ціннісний критерій* виокремлений нами, оскільки лише високо умотивований педагог може ефективно впроваджувати фізичне виховання дошкільників у ЗДО. Адже в основі діяльності лежить підґрунтя не лише із знань та вмінь, здібностей та схильності до творчості, а й самовдосконалення, самокритичність та розвиток упродовж життя. А ці професійні категорії формуються лише за умов високого рівня мотивації. Фахівці з високим рівнем мотивації більш успішно працюють і зазвичай досягають кращих результатів у професійній діяльності (Зайцева, 2000). Ціннісна складова свідчить про наявність ціннісної потреби у формуванні особистого професійного та креативного потенціалу майбутнього педагога. Показники та рівні мотиваційно-ціннісного критерію подано в табл. 1.

Когнітивно-цифровий критерій. Він проявляється в наявності достатньої кількості знань та вмінь, готовності майбутніх вихователів до постійного вдосконалення навичок з методики викладання фізичного виховання в майбутньому. Умовно цей критерій включатиме такі показники: 1) володіння майбутніми професіоналами у сфері ЗДО обсягом загальних та спеціальних знань з методики викладання фізичного виховання в ЗДО, наявність сформованих вмінь у галузі фізичного виховання, навички їх педагогічного подання дошкільникам, якість цифрових знань та динаміка їх засвоєння; 2) повне розуміння особливостей, сутності, видів, ознак фізичного виховання, які можливо і доцільно використовувати в освітньо-виховній системі ЗДО; 3) розуміння психологічних та педагогічних, дидактичних та методичних умов впровадження передбачених програмовим змістом та особисто створених комплексів, розробок, теоретичних матеріалів з фізичного виховання в роботі із дошкільниками; 4) критична оцінка доцільності наявного та самостійно створеного матеріалу з формування фізичної культури дошкільника, його ефективності використання в роботі ЗДО.

Таким чином, майбутній педагог має розуміти не лише роль фізичного виховання як основи здорового фізично та ментально майбутнього громадянина країни, а принципи викладання фізичного 552

виховання в системі роботи ЗДО; усвідомлювати як позитивний вплив фізичного виховання так й можливі ризики перенавантаження дошкільників; вбачати потенційні можливості фізичного виховання в ЗДО в розважальних, навчальних та виховних цілях; розумітися на створенні авторських продуктів з використанням цифрових технологій та вдалому їх поєднанні з іншими освітніми продуктами. Рівні сформованості когнітивно-інформаційного критерію подано в табл. 2.

Таблиця 2

Рівні сформованості когнітивно-цифрового критерію готовності майбутніх вихователів до фізичного виховання дошкільників

Критерій	Рівні		
	Високий	Середній	Низький
Когнітивно-цифровий	Високий рівень сформованості професійних знань та вмінь; готовність до практичного використання базових знань з методики викладання фізичного виховання; високий рівень психологічних та педагогічних знань для ефективного застосування фізично-виховних комплексів; чітке усвідомлення відповідальності за здоров'я та фізичний стан вихованців; потреба у порадах викладачів та майбутніх колег щодо покращення системи роботи з фізичного виховання дошкільників.	Достатній рівень сформованості професійних знань та вмінь; фрагментарна готовність до практичного використання базових знань з викладання фізичного виховання; достатній рівень психологічних та педагогічних знань для ефективного застосування фізично-вихованих комплексів; фрагментарне усвідомлення відповідальності за здоров'я та фізичний стан вихованців; потреба часткового контролю з боку викладачів та майбутніх колег щодо покращення системи роботи з фізичного виховання дошкільників.	Низький рівень сформованості професійних знань та вмінь; слабо виражена готовність до практичного використання базових знань з викладання фізичного виховання; низький рівень психологічних та педагогічних знань для ефективного застосування фізично-вихованих комплексів; практично відсутнє усвідомлення відповідальності за здоров'я та фізичний стан вихованців; потреба контролю з боку викладачів та майбутніх колег щодо покращення системи роботи фізичного виховання дошкільників.

Діяльнісно-поведінковий критерій. Відповідно до назви критерій проявляється в практичних діях та вчинках: активній організаційній діяльності студентів щодо особистого фізичного розвитку, здорового способу життя; проявах фізичної та рухової ініціативності; готовності до нових методів та технологій викладання фізичного виховання; відповідальному відношенню до майбутнього використання методик з фізичного виховання з врахуванням психологічних та фізіологічних особливостей дошкільників; фізичній самоосвіті та саморозвитку. Таким чином критерій матиме такі показники: 1) навички роботи з технологіями та

методиками викладання фізичного виховання через особистий рівень їх знань та вмій; 2) швидкий та якісних пошук методичної інформації з фізичного виховання старших дошкільників у різних джерелах, відповідальне відношення до перевірки інформації на достовірність; 3) психологічний та педагогічний моніторинг технологій фізичного виховання на відповідність віковим та ментальним особливостям дошкільників; 4) фізична самоосвіта та саморозвиток, спрямовані на самовдосконалення та формування позитивного прикладу для майбутніх вихованців.

Рівні сформованості діяльнісно-поведінкового критерію подано в табл. 3.

Таблиця 3

**Рівні сформованості діяльнісно-поведінкового критерію
готовності майбутніх вихователів до фізичного виховання
дошкільників**

Критерій	Рівні		
	Високий	Середній	Низький
Діяльнісно-поведінковий	<p>Стойкі навички роботи з технологіями та методиками викладання фізичного виховання; сформовані навички швидкого та якісного пошуку методичної інформації з фізичного виховання старших дошкільників у різних джерелах; високий рівень відповідальності до перевірки інформації на достовірність; систематичний психологічний та педагогічний моніторинг технологій фізичного виховання на відповідність віковим та ментальним особливостям дошкільників; постійна фізична самоосвіта та саморозвиток; розуміння важливості позитивного прикладу для майбутніх вихованців.</p>	<p>Наявні часткові навички роботи з технологіями та методиками викладання фізичного виховання; фрагментарно сформовані навички швидкого та якісного пошуку методичної інформації з фізичного виховання старших дошкільників у різних джерелах; середній рівень відповідальності до перевірки інформації на достовірність; присутній психологічний та педагогічний моніторинг технологій фізичного виховання на відповідність віковим та ментальним особливостям дошкільників; фрагментарна фізична самоосвіта та саморозвиток; не повне розуміння важливості позитивного прикладу для майбутніх вихованців.</p>	<p>Слабко сформовані навички роботи з технологіями та методиками викладання фізичного виховання; несформовані навички швидкого та якісного пошуку методичної інформації з фізичного виховання старших дошкільників у різних джерелах; низький рівень відповідальності до перевірки інформації на достовірність; відсутній психологічний та педагогічний моніторинг технологій фізичного виховання на відповідність віковим та ментальним особливостям дошкільників; не присутня фізична самоосвіта та саморозвиток; відсутнє розуміння важливості позитивного прикладу для майбутніх вихованців.</p>

Таблиця 4

Рівні сформованості рефлексивно-оцінного критерію готовності майбутніх вихователів до фізичного виховання дошкільників

Критерій	Рівні		
	Високий	Середній	Низький
Рефлексивно-оцінний	<p>Адекватна оцінка власного рівню фізичних знань та вмій; цілеспрямоване і чітке визначення доцільності використання методів та технологій фізичного виховання; швидка і правдива оцінка власного внеску в особисті чи колективні проекти; постійна робота над особистою поведінкою; високий рівень готовності до допомоги; адекватні реакції на ситуації робочої напруги; активність у здійсненні взаємооцінки діяльності колег з фізичного виховання дошкільників та взаємодопомога в усуненні недоліків; високий рівень навичок контролю та коригування особистої діяльності вцілому.</p>	<p>Присутня не завжди виражена оцінка власного рівню фізичних знань та вмій; цілеспрямоване визначення доцільності використання методів та технологій фізичного виховання; не завжди адекватна оцінка власного внеску в особисті чи колективні проекти; робота над особистою поведінкою; середній рівень готовності до допомоги; здебільшого виражені реакції на ситуації робочої напруги; середня активність у здійсненні взаємооцінки діяльності колег з фізичного виховання дошкільників та фрагментарна взаємодопомога в усуненні недоліків; середні навички контролю та коригування особистої діяльності вцілому.</p>	<p>Завищена оцінка власного рівню фізичних знань та вмій; слабкі навички визначення доцільності використання методів та технологій фізичного виховання; відсутня оцінка власного внеску в особисті чи колективні проекти; фрагментарна робота над особистою поведінкою; низький рівень готовності до допомоги; агресивні реакції на ситуації робочої напруги; низька активність у здійсненні взаємооцінки діяльності колег з фізичного виховання дошкільників та рідка взаємодопомога в усуненні недоліків; відсутні навички контролю та коригування особистої діяльності вцілому.</p>

Рефлексивно-оцінний критерій. Найчастіше науковці визначають цей критерій через ціннісно-смісловне ставлення до педагогічної рефлексії, сформованість рефлексивних знань та сформованість рефлексивних умінь (Мардарова, 2012). Таким чином, критерій містить уміння оцінювати власний рівень своїх фізичних умінь та теоретичних знань з методики викладання фізичного виховання у ЗДО; самостійно визначати доцільність використання педагогічних технологій та методик; оцінювати власний внесок у колективні чи особисті проекти; планувати в роботі свою поведінку та бути готовим до допомоги колегам; реагувати на ситуації робочої напруги адекватно; здійснювати взаємооцінку діяльності колег з фізичного виховання дошкільників; вчитись

контролювати та коригувати свою особисту діяльність загалом. Рівні сформованості діяльнісно-поведінкового критерію подано в табл. 4.

Висновки. Для реалізації мети фізичного виховання дошкільників майбутні вихователі повинні мати рівень розвитку означених критеріїв: мотиваційно-ціннісного, когнітивно-цифрового, діяльнісно-поведінкового, рефлексивно-оцінного на високому чи частково середньому рівнях. Окрім того, в процесі професійної підготовки розвивати критерії та підвищувати рівень їх розвитку через самоосвіту, самовдосконалення, систему активного професійного пошуку найефективніших методів роботи з фізичного виховання дошкільників.

Література

1. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям. Київ, Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2008. 278 с.
2. Дяченко С. В. Підготовка майбутніх вихователів до формування основ комп'ютерної грамотності старших дошкільників : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Луганськ, 2009. 20 с.
3. Зайцева І. В. Мотивація учіння студентів / за ред. П. Г. Лузана. Ірпінь : Редакційно-вид. відділ АДПС України, 2000. 191 с.
4. Іванова С. В. Функціональний підхід до визначення професійної компетентності вчителя біології та організація її вдосконалення в закладі післядипломної освіти. *Вісник Житомирського державного університету ім. І. Франка*. 2008. Вип. 42. С. 106–110.
5. Катаєва М. Педагогіка : підручник. Київ, 2007. 447 с.
6. Кідіна Л. М. Формування професійної компетентності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів у процесі педагогічної практики : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Ялта, 2012. 20 с.
7. Мардарова І. К. Підготовка майбутніх вихователів до використання комп'ютерних технологій в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників: автореф. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Одеса, 2012. 21 с.
8. Почепцов Ю. Ефективність і дієвість права: теоретико-правові основи критеріїв виміру. *Jurnalul juridic national: teorie și practică*. 2019. № 37.3. Р. 33–36.
9. Професійна освіта : словник / укл. С. У. Гончаренко та ін.; за ред. Н. Г. Ничкало. Київ : Вища школа, 2000. 380 с.
10. Сисоева С. О. Інтерактивні технології навчання дорослих : навч.-метод. посіб. / НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. Київ : ВД «ЕКМО», 2011. 324 с.
11. Спірін О. М. Критерії і показники якості інформаційно-комунікаційних технологій навчання. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2013. 1 (33). С. 23–35.
12. Шапаренко Х. А. Формування професійної компетентності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів на засадах акмеологічного підходу. Харків, 2008. 22 с.
13. Oxford learners dictionaries. URL : <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/criterion?q=Criterion> (дата звернення:)
14. Dictionary cambridge. URL : <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/criterion?q=Criterion> (дата звернення:)

References

1. Honcharenko, S. U. (2008). *Pedahohichni doslidzhennia: Metodolohichni porady molodym naukovtsiam* [Pedagogical research: Methodological advice to young scientists]. Kyiv, Vinnytsia : DOV «Vinnytsia» [in Ukrainian]
2. Diachenko, S. V. (2009). *Pidhotovka maibutnikh vykhovateliv do formuvannia osnov kompiuternoї hramotnosti starshykh doshkilnykiv* [Preparation of future educators for the formation of the basics of computer literacy of older preschoolers]. Extended abstract of PhD's thesis. Luhansk [in Ukrainian]
3. Zaitseva, I. V. (2000). *Motyvatsiia uchinnia studentiv* [Student learning motivation]; P. H. Luzan (ed.). Irpin : Redaktsiino-vyd. viddil ADPS Ukrainy [in Ukrainian]
4. Ivanova, S. V. (2008). *Funktsionalnyi pidkhid do vyznachennia profesiinoї kompetentnosti vchytelia biologii ta orhanizatsiia yii vdoskonalennia v zakladi pisladyplomnoi osvity* [A functional approach to determining the professional competence of a biology teacher and the organization of its improvement in a postgraduate education institution]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu im. I. Franka* – Bulletin of Zhytomyr State University named after I. Franko., Vyp. 42, 106–110. [in Ukrainian]
5. Kataieva, M. (2005). *Pedahohika: pidruchnyk* [Pedagogy: textbook]. Kyiv [in Ukrainian]
6. Kidina, L. M. (2012). *Formuvannia profesiinoї kompetentnosti maibutnikh vykhovateliv doshkilnykh navchalnykh zakladiv u protsesi pedahohichnoi praktyky* [Formation of professional competence of future educators of preschool educational institutions in the process of pedagogical practice]. Extended abstract of PhD's thesis. Yalta [in Ukrainian]
7. Mardarova, I. K. (2012). *Pidhotovka maibutnikh vykhovateliv do vykorystannia kompiuternykh tekhnolohii v orhanizatsii piznavalnoi diialnosti starshykh doshkilnykiv* [Preparation of future educators for the use of computer technologies in the organization of cognitive activities of older preschoolers]. Extended abstract of PhD's thesis. Odesa [in Ukrainian]
8. Pocheptsov, Yu. (2019). *Efektivnist i diievist prava: teoretyko-pravovi osnovy kryteriiv vymiru* [Efficiency and effectiveness of law: theoretical and legal foundations of measurement criteria]. *Jurnalul juridic national: teorie și practică*, 37.3, 33–36 [in Ukrainian]
9. Honcharenko, S. U. (2000). *Profesiina osvita: slovnyk* [Vocational education: dictionary]; N. H. Nychkalo (ed.). Kyiv : Vyshcha shkola [in Ukrainian]
10. Sysoieva, S. O. (2011). *Interaktyvni tekhnolohii navchannia doroslykh : navch.-metod. posib.* [Interactive technologies for adult education]; NAPN Ukrainy, In-t pedahohichnoi osvity i osvity doroslykh. Kyiv : VD «EKMO» [in Ukrainian]
11. Spirin, O. M. (2013). *Kryterii i pokaznyky yakosti informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii navchannia* [Criteria and indicators of the quality of information and communication technologies of education.]. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia – Information technologies and teaching aids*, 1 (33), 23-35 [in Ukrainian]
12. Shaparenko, Kh. A. (2008). *Formuvannia profesiinoї kompetentnosti maibutnikh vykhovateliv doshkilnykh navchalnykh zakladiv na zasadakh akmeolohichnoho pidkhodu* [Formation of professional competence of future educators of preschool educational institutions based on the acmeological approach]. *Kharkiv* [in Ukrainian]
13. Oxford learners dictionaries. (2023). URL : <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/criterion?q=Criterion> [in English]
14. Dictionary cambridge. (2023). URL : <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/criterion?q=Criterion> [in English]

АНОТАЦІЯ

Фізичне виховання дітей – фактор, що впливає на загальне і психічне здоров'я, розумовий розвиток. Сучасні вихователі в системі дошкільної освіти повинні бути адаптовані до цифрового сучасного світу, оскільки нові реалії роботи в закладах дошкільної освіти вимагають високого рівня професійної

компетентності. Для підготовки студентів до такої роботи необхідно чітко визначити критерії готовності майбутніх вихователів до майбутньої професійної роботи, завдяки чому можна відкоригувати процес підготовки майбутніх вихователів у системі закладів вищої освіти.

Проведений аналіз наукових досліджень допоміг визначити такі критерії готовності майбутніх вихователів до фізичного виховання дітей дошкільного віку: мотиваційно-ціннісний; когнітивно-цифровий; діяльнісно-поведінковий; рефлексивно-оцінний з рівнями розвитку (високий, середній та низький).

Мотиваційно-ціннісний критерій виділено на основі твердження, що тільки високомотивований педагог може ефективно здійснювати фізичне виховання дошкільників у дошкільному закладі. Адже в основі діяльності лежать не лише знання та вміння, навички та схильність до творчості, а й самовдосконалення, самокритика та розвиток протягом життя. Когнітивно-цифровий критерій проявляється в наявності достатнього обсягу знань та вмінь, готовності майбутніх освітян до використання цифрових технологій у професійній діяльності. Діяльнісно-поведінковий критерій виявляється в практичних діях і вчинках. Рефлексивно-оцінний критерій визначається ціннісно-смісловим ставленням до педагогічної рефлексії, сформованістю рефлексивних знань і вмінь. Запропоновані в дослідженні критерії є достатніми, на нашу думку, для встановлення рівня готовності майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти до фізичного виховання дошкільників та допоможуть повноцінно відслідковувати динаміку готовності до використання цифрових технологій у навчанні фізичної культури.

Ключові слова: фізична культура, мотиваційно-ціннісний критерій, когнітивно-цифровий, діяльнісно-поведінковий, рефлексивно-оцінний критерій.